

Grondhouding voor bejegening

Gedragscade hoe te handelen naar het vertrouwen dat je krijgt

dicht de heren rbij de heren

1. Gedragscode hoe te handelen naar het vertrouwen dat je krijgt

Mensen gaan verschillend met elkaar om. De manier waarop wij met anderen omgaan, wordt voor een groot deel bepaald door ons karakter. Aan de basis van ieders karakter liggen waarden en normen. Deze ontwikkelen zich onder invloed van opvoeding, vorming en onderwijs. Ze verschillen van persoon tot persoon. Maar er zijn ook collectieve waarden en normen. Zij zijn verankerd in een gezin, een organisatie of in een samenleving als geheel.

Zo gelden ook binnen de Nederlandse samenleving grondregels waaraan de bejegening van mensen moet voldoen. Sleutelbegrippen hierbij zijn respect en betrokkenheid. Met respect laat je zien dat de andere persoon recht van bestaan heeft en dat je zijn integriteit niet zult aantasten. Met betrokkenheid toon je dat de andere persoon voor jou van waarde is en betekenis heeft. Zo heeft Nederland ook het VN-Verdrag voor rechten van mensen met een beperking getekend. Een Nederlander met een beperking heeft het recht te wonen, reizen, leren, werken en recreëren samen met mensen zonder beperkingen.

Grondregels voor de manier waarop we met elkaar omgaan, zijn vastgelegd in de 'Nederlandse Grondwet' en in de 'Universele verklaring van de Rechten van de Mens'. Enkele uitgangspunten die zijn vastgelegd in de 'Nederlandse Grondwet':

- Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij behoren zich tegenover elkaar in een geest van broederschap te gedragen.
- Ieder mens heeft recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.
- Iedereen heeft recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
- Ieder persoon heeft recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.
- Niemand zal onderworpen worden aan onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

Deze grondregels acht Dichterbij van essentieel belang in de samenwerking tussen cliënten, ouder/verwanten, medewerkers en vrijwilligers. Dichterbij verwacht dat jij in de geest van deze visie de professionele relatie aangaat met anderen; dat je handelt naar het vertrouwen dat je krijgt.

2. Uitgangspunten vanuit de ODE en Zorgvisie

Veel mensen met een beperking komen drempels tegen waardoor zij niet of beperkt deelnemen aan onze samenleving.

Daarom verwacht Dichterbij van haar medewerkers dat zij niet alleen in de hulpverlenersrelatie de universele omgangsvormen toepassen maar ook dat zij voor cliënten actief de weg vrijmaken naar een ongedeelde samenleving. Dat naast de ondersteuningsvraag van de cliënt ook toegewerkt wordt naar:

- **Het verwerven van zelfrespect en eigenwaarde.**

'Individueel gericht werken' wil zeggen dat je je aandacht primair op de persoon richt en niet de beperking centraal stelt. Het gaat om het karakter van de cliënt, zijn gevoelens, zijn verlangens en zijn behoeften.

- **Het zich eigen maken van vaardigheden en zich persoonlijk ontplooiën.**

Mensen ontwikkelen zich het best als ze positief worden gestimuleerd. Als de aandacht vooral wordt gericht op dat wat ze goed doen en op de kansen om te leren. Dichterbij verwacht dan ook dat haar medewerkers zich in de eerste plaats richten op de kwaliteiten van de cliënt en op zijn of haar mogelijkheden deze te ontwikkelen. Ontplooiën en het verwerven van zelfrespect betekent uitproberen, zelf creatieve oplossingen bedenken voor de problemen die je in het dagelijks leven tegenkomt, fouten mogen maken en opnieuw proberen. In de hulpverlening vindt Dichterbij het van belang dat je als medewerker de cliënten de ruimte geeft om te experimenteren en fouten te maken, waardoor ze kunnen leren van de dingen die goed gaan en die niet goed gaan.

- **Het aangaan en onderhouden van relaties.**

De cliënt bepaalt zelf met wie hij vriendschap sluit. Bij de ondersteuning op dit terrein gaat Dichterbij ervan uit, dat er sprake moet zijn van een min of meer gelijkwaardige relatie waarin de partners elkaars privacy en keuzevrijheid respecteren. Alertheid vanuit het methodisch proces is essentieel.

- **Het maken van eigen keuzes.**

'Vraaggestuurd werken' wil zeggen dat de cliënt aangeeft wat zijn behoeften, wensen en doelen zijn. Samen maak je vervolgens afspraken over de ondersteuning. Dit vraagt van de hulpverlener het respect om binnen dat kader te blijven.

- **Het actief deelnemen aan en deel uitmaken van de samenleving.**

Vraaggerichte ondersteuning betekent ook cliënten gelegenheid bieden om optimaal te participeren in de samenleving.

3. Uitgangspunten voor professioneel handelen

Bij Dichterbij hebben we een aantal uitgangspunten voor professioneel handelen.

Beroepscode

Een beroepscode is een belangrijk kwaliteitsmiddel. Het is voor de cliënt een garantie dat jij als professional je vak bijhoudt, je richt op de eigen regie van de cliënt en zijn sociale omgeving en reflecteert op het eigen handelen. De beroepscode herinnert je aan wat moreel verantwoord professioneel handelen is. Bijvoorbeeld over dat je geen informatie over cliënten aan derden geeft.

Ondanks het feit dat cliënt en hulpverlener gelijkwaardig zijn aan elkaar is de relatie ongelijk; Van de cliënt wordt 'gevraagd' dat hij zich open en kwetsbaar opstelt, terwijl van de hulpverlener wordt verwacht dat hij werkt vanuit de kwaliteitseisen die verbonden zijn aan het beroep dat wordt uitgeoefend en/of de functie die wordt bekleed.

Balans tussen afstand en nabijheid

Het is van belang om een balans te vinden tussen afstand en nabijheid in de professionele relatie. Veel begeleidingsaspecten raken immers de 'persoonlijke levenssfeer' van de cliënt, bijvoorbeeld bij:

- Persoonlijke verzorging.
- Gevoelens van angst, verdriet of verliefdheid.
- Behoeftes van de cliënt om 'erbij' te horen.
- Zwakheden, voor diepste verwachtingen, dromen en verlangens.
- Andere culturen en geloofsovertuigingen.
- Seksuele relaties, behoeftes.

Als begeleider ben je je bewust van het bijzondere karakter van deze nabijheid. Je gaat deze niet uit de weg en bent ervan bewust dat de relatie altijd beroepsmatig is.

Grensoverschrijdend gedrag tussen cliënt en hulpverlener

Als medewerker mag je nooit ingaan op seksuele toenaderingspogingen door cliënten en nooit seksuele toenadering zoeken tot cliënten. Dit betekent onder meer dat je een cliënt niet zodanig mag aanraken dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden. Doorgaans is dit het geval bij het doelbewust aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.

Als medewerker ben je terughoudend in het aangaan van privécontacten met cliënten. Je bespreekt deze contacten altijd binnen het team maakt hiervan melding bij je leidinggevende.

Je aanvaardt (en geeft) als medewerker geen (im)materiële vergoeding/beloning van een cliënt die niet in verhouding staat tot de professionele relatie.

Meldplicht

Als medewerker ben je verplicht signalen en vermoedens van ongewenst gedrag en/of seksueel misbruik zo spoedig mogelijk te melden bij het Meldpunt Misbruik van Dichterbij en bij je leidinggevende. Hierbij gaat het om handelingen, gedragingen, (non-)verbale uitingen die plaatsvinden tegen de wil van de persoon naar wie de gedragingen zijn gericht. Daarnaast kun je altijd contact opnemen met één van de vertrouwenspersonen.

Methodisch handelen

Bij het maken van afspraken denk je mee met de cliënt of zijn of haar vertegenwoordiger. Soms zie jij andere ondersteuningsvragen die door de cliënt niet benoemd worden. Als hulpverlener weeg je goed af of je de vraag, die je signaleert bespreekbaar maakt (en kunt maken). Je luistert naar hun zienswijze, legt jouw professionele mening ernaast en staat open voor hun reactie hierop.

Ondersteuningsplan (OP)

De afspraken worden vastgelegd in het Ondersteuningsplan (OP). De in het OP beschreven doelstelling, stappen en planning vormen de leidraad voor de dagelijkse begeleiding. En vormen voor jou het kader waarbinnen je werkt. Elk handelen moet voor de cliënt, jezelf en je collega's zo te verantwoorden zijn. In geval van onduidelijkheid of twijfel verwachten we van jou dat je te rade gaat bij een collega.

Bekwaam en bevoegd

Behalve dat je een bijdrage levert aan het leven en aan de ontwikkeling van cliënten is het zaak te werken aan je eigen ontwikkeling in het kader van jouw functie. Dat doe je door:

- Binnen de visie van Dichterbij inhoud te geven aan jouw persoonlijke visie op ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking.
- Samen te werken in de professionele driehoek.
- Aanspreekbaar te zijn op je doen en laten.
- Actief te vragen naar feedback en actief te werken aan je professionele ontwikkeling.

4. Op welke ondersteuning kun je bij Dichterbij rekenen?

Dichterbij wil een lerende organisatie zijn. Het lerend vermogen van een organisatie staat of valt bij het lerend vermogen van iedere medewerker afzonderlijk.

Dichterbij biedt haar medewerkers een palet aan mogelijkheden om te leren. De belangrijkste motivatie ligt bij de medewerker zelf. Dichterbij wil dan ook medewerkers die graag willen leren. Mensen die kritisch naar zichzelf durven kijken. Mensen die tijdens hun werk voortdurend alert zijn of hun professionele handelen nog strookt met de visie van Dichterbij en in het verlengde daarvan met hun eigen visie.

Als je bij Dichterbij werkt, kun je rekenen op:

- Feedback van collega's tijdens de uitvoering van het werk.
- Intervisie binnen je team.
- Afstemming met je leidinggevende.
- Coaching en supervisie.
- Interne opleidingsmogelijkheden.

Heb je vragen?

Bespreek deze dan met je manager
of met je team.

dicht dichtbij rbij